

LĪDZ- DALĪBAS RECEPTES

Rasma Pīpiķe, direktore
Latvijas Pilsoniskā alianse

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ŠODIENAS MĒRĶI

1. Nevalstisko organizāciju pārstāvju iespējas iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesos.
2. Darbam ar sabiedrību nepieciešamās komunikācijas prasmes

MĪTI UN PATIESĪBAS

- Labdarības organizācijas nav lobisti.
- Lobētājus var noalgot tikai biznesa organizācijas.
- Tikai izmantojot pazīšanos var kaut ko ietekmēt.
- Lai būtu labs lobētājs, interešu aizstāvis, ir jābūt juristam.
- Labu interešu aizstāvi neviens «neredz».
- Interešu aizstāvis nevar darboties vienatnē.

PILSONISKĀ SABIEDRĪBA RĪCĪBPOLITIKĀ

Latvijas Ilgstpējīgas attīstības stratēģija. Latvija 2030

Sadaļas *Inovātīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība* mērķis:

Izveidot publisko pārvaldību, kas ir efektīva, spēj ne tikai ātri reaģēt uz pārmaiņām, bet arī paredzēt un virzīt tās, radot sabiedrībai nozīmīgus un nākotnē nepieciešamus pakalpojumus, un kurā aktīvi līdzdarbojas lielākā daļa Latvijas sabiedrības.

Prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni:

- sabiedrības līdzdalība politikas veidošanā
- pilsoniskā izglītība un sociālā integrācija
- e-pārvaldība un sabiedriskā inovācija

LĪDZDALĪBAS ĀBECĪTE

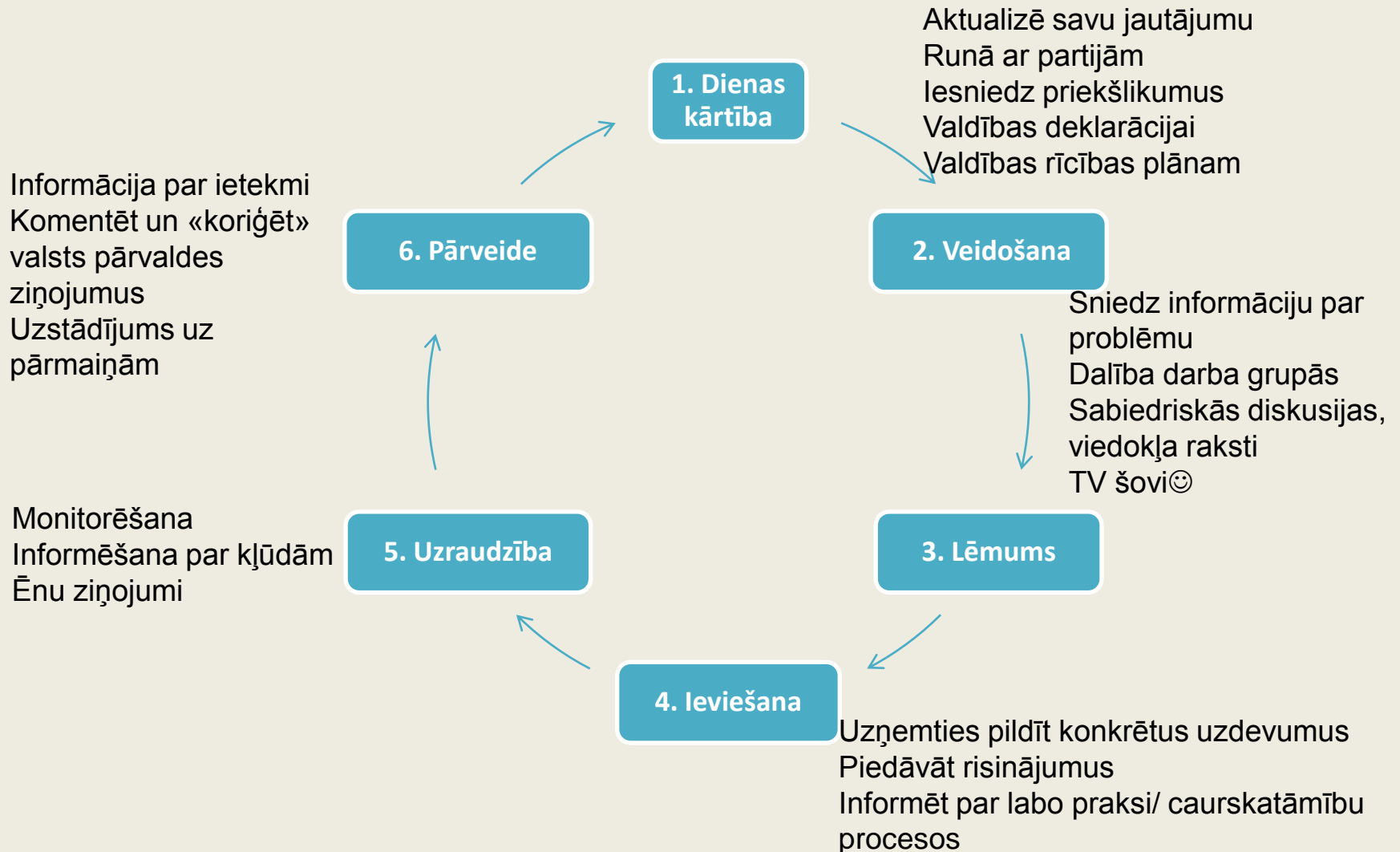
- **Sabiedrības līdzdalība** - formāla organizāciju vai iedzīvotāju iesaiste lēmumu pieņemšanas procesā.
- **Lēmumu pieņemšanas process** - valsts darbinieku (ierēdņu un politiķu) vadītas aktivitātes likumdošanas vai politikas dokumentu izmaiņu veikšanā.
- **Valsts pārvalde** - valsts institūciju kopums, ietverot pašvaldības, ministrijas un to iestādes.
- **Pārvaldes lēmums** - tiesību akts, kas vērsts uz tiesisku seku nodibināšanu, grozīšanu, konstatēšanu vai izbeigšanu valsts pārvaldes jomā.
- **Informatīvais ziņojums** - informācija vai pārskats par Ministru kabineta kompetencē esoša jautājuma risināšanas gaitu, par Ministru kabineta atbalstīta plānošanas dokumenta īstenošanu vai tiesību akta izpildi, kā arī problēmām kādā atsevišķā jomā.

PILSONISKĀ SABIEDRĪBA RĪCĪBPOLITIKĀ

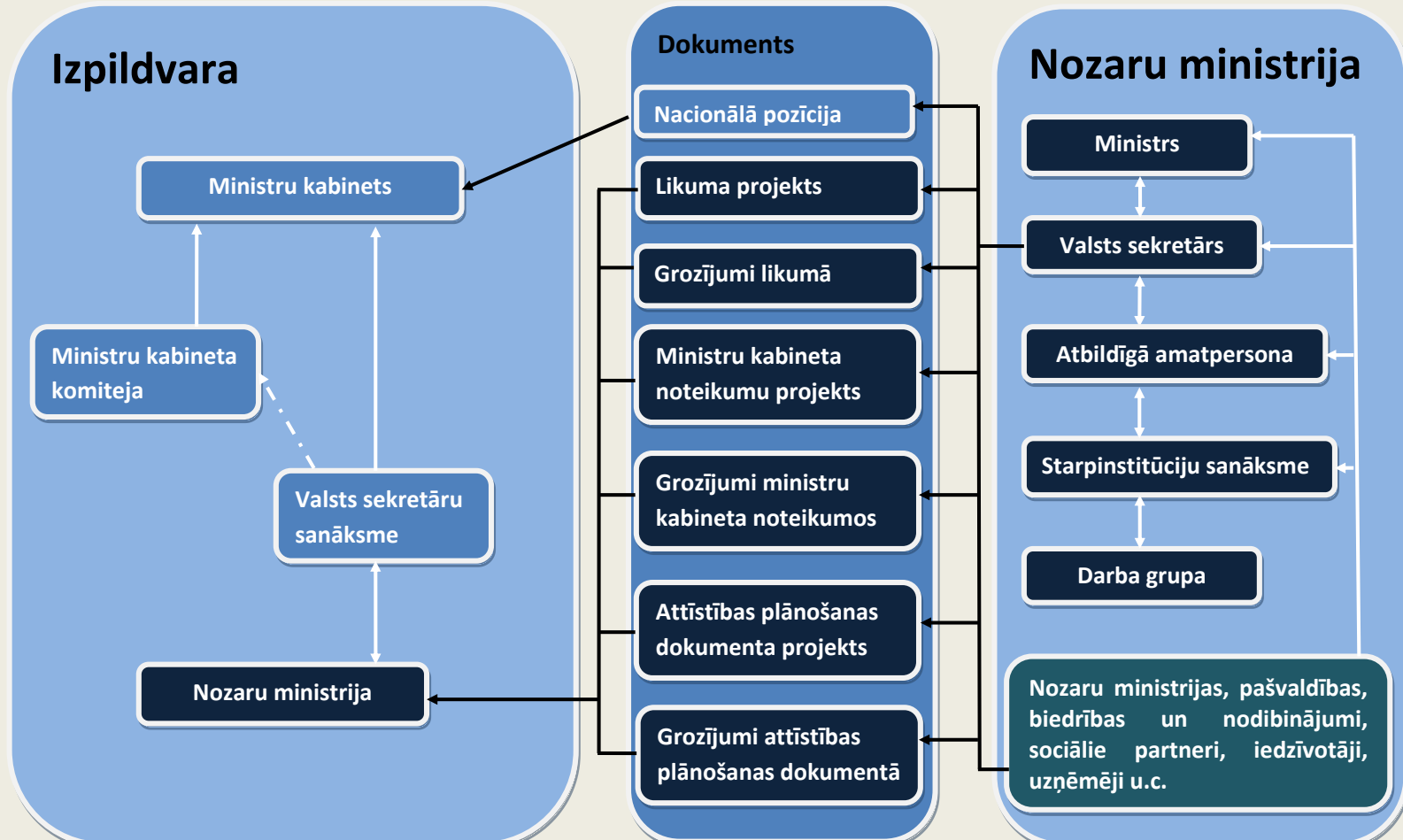
Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un sabiedrības integrācijas politikas pamatnostādnes 2012-2018

1. Pilsoniskā līdzdalība palīdz veidot noturīgu saikni starp **indivīdu un valsti**, tā vairo cilvēku atbildību par sabiedrību, kurā viņi dzīvo. Pilsoniskā līdzdalība aptver plašu darbību spektru: dalību vēlēšanās, politiskajās partijās un politiskajās organizācijās, arodbiedrībās, darba devēju organizācijās, NVO (biedrībās un nodibinājumos), profesionālajās asociācijās un pašpārvaldēs, tā ietver apvienošanās neformālās apvienībās, kā arī pulcēšanos **savās un sabiedrības interesēs**.
2. Pilsoniskās izglītības uzdevums ir veicināt **individuālo atbildību par valsts attīstību**, kā arī iemācīt ikvienam indivīdam pilsoniskās līdzdalības prasmes, zināšanas, attieksmes un vērtības. Tas ir līdzeklis, kā stiprināt **nacionālo un pilsonisko identitāti** un izpratni par Latvijas sabiedrības vērtību kopumu.

LĒMUMU PIENĒMŠANAS POSMI

LĒMUMU PIENĒMŠANA MINISTRU KABINETĀ

LĪDZDALĪBAS «DURVIS»

- **Valsts pārvaldes iekārtas likums** - iestāde savā darbībā iesaista sabiedrības pārstāvjus, iekļaujot viņus darba grupās, konsultatīvajās padomēs vai lūdzot sniegt atzinumus.
- **Likums par pašvaldībām** - vietējā pašvaldība ir vietējā pārvalde, kas (...) nodrošina likumos noteikto funkciju, kā arī šajā likumā paredzētajā kārtībā Ministru kabineta doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas **iedzīvotāju intereses**.
- **Attīstības plānošanas sistēmas likums** - attīstības plānošana ir principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamās rīcības izstrāde nolūkā īstenot politiski noteiktas prioritātes un nodrošināt sabiedrības un teritorijas attīstību.

...

Ministru kabineta kārtības rullis.

Ministru kabineta noteikumi „Kārtība, kādā iestādes ievieto internetā informāciju”.

Ministru kabineta noteikumi „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”.

u.c

LĪDZDALĪBAS INSTRUMENTI

1. Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorands
2. Deklarācija par pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā un sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām

ATZINUMA VEIDOŠANA

Atzinumu sniedz par katru projekta veidu atsevišķi.

Atzinumā:

1. izsaka iebildumus, tos attiecīgi pamatojot vai paskaidrojot, par kuriem saskaņošanas gaitā jāpanāk vienošanās;
2. izsaka priekšlikumus, kuriem ir ieteikuma raksturs;
3. norāda atbalstāmo variantu, ja projektā ir paredzēti vairāki risinājuma varianti.

Ja atzinums nav atbilstoši strukturēts, tam kopumā ir ieteikuma raksturs. Ja atzinumā norādīts, ka nav atbalstīta projekta virzība, uzskata, ka iebildums ir izteikts par visu projektu kopumā.

Atzinumā norāda izstrādātāja vārdu, uzvārdu, amatu, tālruna numuru un e-pasta adresi.

OTRĀ DAĻA

„Efektīvas metodes darbā ar iedzīvotājiem,
nodrošinot to līdzdalību sabiedrībā notiekošajos
procesos.”

KO VĒRTS DARĪT?

- Nosakām galvenos saskares «iekļūšanas punktus».
- Saprotam, kuri ir mūsu sabiedrotie.
- Nosakām izmaiņu saturu.
- Akumulējam datus, kurus izmantot un interpretēt.
- Piemeklējam atbilstošākās metodes, izmantojot citus notikumus.
- Iespējams noklusējot, iespējams «veidojot troksni».
- Fiksē notikumus, saglabā faktus jeb veido institucionālo/personīgo atmiņu par notikumu gaitu.
- Esi «caurspīdīgs» vārdos un darbos.
- Rīkojamies un izvērtējam ietekmi.
- Nebaidies kritizēt savus «tuvos» par nepareizu rīcību.

KO NAV VĒRTS DARĪT?

- Neiesaisti pārāk daudz spēlētājus, jo iespējams tie nākotnē kļūs par Taviem oponentiem.
- Nepieļauj kompromisus, kas noved Tevi pretrunā ar Tavām un Tavas organizācijas vērtībām.
- Neko neuzņem personīgi.
- Panākt kaut ko ar «asiņu garšu mutē».

UZSTĀDĪJUMI

ATBILDI SEV:

- kas ir tas, ko vēlamies sasniegt, panākt konkrētajā interešu aizstāvības procesā?
- ko no visa plānotā ir iespējams sasniegt?
- kādas ir mūsu atkāpšanās un „sarkanās” līnijas?

RAKSTURO:

- skaidrs un nepārprotams vēstījums;
- aktivitātes ir saplānotas īstajā brīdī, ne par agru, ne novēloti;
- **konkrēts adresāts (iepazīsti to)**

NEM VĒRĀ:

- lietas mainās strauji
- tas var būt ilgi
- ieplāno resursus – naudu, laiku, zināšanas

LASI UN UZZINI VAIRĀK

- http://www.nvo.lv/files/elpa_rokasgramata_final.pdf
- Piesakies NVO ziņām alianse@nvo.lv
- Kļūsti par eLPA biedru www.nvo.lv
- Saņem NVO finanšu ziņas 1x mēnesī;
- Piedalies eLPA organizētajās Vasaras akadēmijās katru gadu augustā

Rasma Pīpiķe
Direktore
Latvijas Pilsoniskā alianse
Tel. 67846465
E-pasts: rasma@nvo.lv

